- 0. Na list z nalogami in na list z rešitvami napišite svoj priimek in ime ter vpisno številko. Na koncu oddajte list z nalogami, list z rešitvami in tabelo ukazov M68HC11 na katero ne pišite (2 točki)
- 1. Razložite (z enim stavkom) kaj je pri predpomnilniku
 - a) Blok (3 točke)
 - b) Verjetnost zadetka (3 točke)
 - c) Stopnja asociativnosti in pri katerih vrstah pomnilnikov nastopa (4 točke)
 - d) Kakšna je razlika med čistim asociativnim in direktnim predpomnilnikom (4 točke)
 - e) Zamenjalna strategija (4 točke)
- 2. Procesorju, ki ima 32-bitni pomnilniški naslov, želimo dodati predpomnilnik velikosti 256 KB in velikostjo bloka 64B. Kako velik bo pomnilniški del predpomnilnika in kako velik kontrolni del predpomnilnika, če bo predpomnilnik:
 - a) Čisti asociativen (6 točk)
 - b) Direktni (6 točk)
 - c) V kateri blok predpomnilnika (desetiško) se lahko preslika vsebina predpomnilniškega naslova FF1401DF (hex) v primeru a) in v katerega v primeru b)? (18 točk)
- 3. Računalnik z navideznim predpomnilnikom na osnovi ostranjevanja ima navidezni pomnilnik velikosti 4 GB in 1 GB fizičnega pomnilnika. Velikosti strani v navideznem pomnilniku je 16KB pomnilniška beseda je dolga 1B, preslikava navideznega naslova v fizični pa je enonivojska.
 - a) Koliko dostopov do glavnega pomnilnika je povprečno potrebnih pri vsakem pomnilniškem dostopu, če je tabela strani v glavnem pomnilniku in ima preslikovalni predpomnilnik z verjetnostjo zadetka 99%? (5 točk)
 - b) Kolikšna je največja izguba pomnilniškega prostora v bajtih zaradi notranje fragmentacij, če se v računalniku hkrati izvaja 12 programov? **(5 točk)**
 - c) Koliko bajtov (B) mora biti dolg deskriptor v tabeli strani, če vsebuje poleg številke okvirja strani še štiri parametre, ki skupaj zasedejo 1 bajt? (5 točk)
 - d) Kakšna je velikost tabele strani, če ima vsaka stran v tabeli svoj deskriptor.
- 4. Računalnik ima navidezen pomnilnik na osnovi ostranjevanja z velikostjo strani 32KB (K = 2¹⁰) in trinivojsko preslikavo navideznega naslova v fizični naslov brez preslikovalnega pomnilnika. Čas dostopa do navideznega pomnilnika je 8,3 ms, hitrost prenosa med navideznim in glavnim pomnilnikom pa je 66MB/s (M=10⁶). Čas dostopa do glavnega pomnilnika je 50 ns, verjetnost za napako strani pa je 0,5 * 10⁻⁶. Izračunajte povprečni dostopni čas, kot ga vidi CPE. (20 točk)
- 5. Napišite podprogram, ki izračuna vsoto 10 nepredznačenih 8-bitnih števil, ki so zapisana v tabeli, ki se začne na naslovu TAB. Rezultat naj se shrani na konec tabele samo v primeru, če vsota ni večja kot jo lahko zapišemo v osem bitov. Uporabite indeksno naslavljanje (20 točk)

1. Odgovor na:

- a) Blok je skupek zaporednih pomnilniških besed.
- b) Je verjetnost, da se želena informacija nahaja v predpomnilniku.
- c) Je število blokov v setu pri set-asociativnem predpomnilniku.
- d) Čisti asociativni: blok se prepiše v kamorkoli blok, pomnilnik je asociativen Direktni: vsak blok se prepiše na točno določeno mesto, pomnilnik je navaden
- e) Pravilo kako poteka menjava bloka: Naključno, LRU, FIFO

2.
$$N = 32$$

 $M = 256KB = 2^{18}B$
 $B = 64B = 2^{6}$

- a) Kontrolni del = n b = 32 6 = 26b Pomnilniški del = b = 6b
- b) $S = M/B = 2^{18-6} = 2^{12}$ Kontrolni del = n-s-b = 32 - 6 - 12 = 14b Pomnilniški del = b + s = 6 + 12 = 18b
- c) Čisti asociativen: Kamorkoli Direktni: 1111111100010100000000111011111 = $2^0 + 2^1 + 2^2 = 7$

3.
$$N = 4GB = 2^{32}$$

 $F = 1GB = 2^{30}$
 $P = 16KB = 2^{14}$

a) Povprečno 2 dostopa.

b)
$$\frac{16KB \cdot 12}{2} = 96KB$$

- c) Deskriptor = FN + parametri = f p + parametri = 30 14 + 8 = 24b = 3B
- d) Velikost tabele = $2^{n-p} \cdot deskriptor = 2^{32-14} \cdot 3B = 2^8 \cdot 3KB = 768KB$

4.
$$P = 32KB = 2^{15}$$

 $Pr = 3$
 $T_{aB} = 8,3 \text{ ms}$
 $K = 66MB/s = 66 \cdot 10^6 B/s$
 $T_{ag} = 50 \text{ ns}$
 $(1-H) = 0,5 \cdot 10^{-6}$

$$T_{B} = 8,3ms + \frac{32KB}{66MB/S} = 8,3ms + \frac{2^{15}}{66 \cdot 10^{3}} \cdot 10^{-3}s = 8,3ms + 0,496ms \approx 8,8ms = 8,8 \cdot 10^{6} ns$$

$$T_{a} = T_{ag} + \text{Pr} \cdot T_{ag} + (1 - H) \cdot T_{B} = 50ns + 3 \cdot 50ns + 0,5 \cdot 10^{-6} \cdot 8,8 \cdot 10^{6} ns = 200ns + 4,4ns = 204,4ns$$